

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
1. FILOZOFICZNE PODEJŚCIE DO RELIGII	11
1.1. Relacja pomiędzy religią a filozofią	11
1.1.1. Pochodzenie religii	11
1.1.2. Pochodzenie filozofii	18
1.1.3. Pochodzenie filozofii religii	22
1.2. Idea Boga	24
1.2.1. Monoteizm	24
1.2.2. <i>Imitatio dei</i>	27
1.3. Religia i filozofia: spojrzenie z drugiej strony	29
2. KLASYCZNE ARGUMENTY ZA ISTNIENIEM BOGA	33
2.1. Na jakie pytanie odpowiada argument teistyczny?	33
2.2. Argument teleologiczny	38
2.3. Argument kosmologiczny	44
2.3.1. Czy wszechświat i czas mają początek?	44
2.3.2. Argumenty kosmologiczne	47
2.4. Argument ontologiczny	53
2.4.1. Argumenty ANZELMA	54
2.5. Konkluzja: połączenie argumentów	58
3. PRAGMATYCZNE I FIDEISTYCZNE PODEJŚCIA DO WIARY RELIGIJNEJ	61
3.1. Wprowadzenie	61
3.2. PASCAL	62
3.2.1. Fideizm PASCALA	62
3.2.2. Zakład PASCALA	64
3.3. KIERKEGAARD	70
3.3.1. Stadia na drodze życia	70
3.3.2. Argumenty KIERKEGAARDA za tym, że wiara i rozum są przeciwstawne	73
3.4. WITTGENSTEIN	76
3.4.1. Tło	76
4. KIM LUB CZYM JEST BÓG?	82
4.1. Wprowadzenie	82
4.2. <i>Via negativa</i>	83
4.3. Zagadki w obrębie tradycyjnych atrybutów	89
4.3.1. Zagadki bezczasowości	90
4.3.2. Zagadki doskonałej dobroci	91

4.3.3. Zagadka wszechmocy	92
4.3.4. Zagadka wszechwiedzy	92
4.4. Boski fakt bycia osoba	96
5. LOS, WOLNOŚĆ I PRZEDWIEDZA	103
5.1. Wprowadzenie	103
5.2. Logiczny i teologiczny fatalizm	107
5.2.1. Fatalizm logiczny	108
5.2.2. Fatalizm teologiczny	111
5.3. Rozwiązania tradycyjne problemu fatalizmu teologicznego	113
5.3.1. Rozwiązanie BOECJUSZA	113
5.3.2. Rozwiązanie OCKHAMA	115
5.3.3. Rozwiązanie molinistów	117
5.4. Powrót do konieczności przeszłości	119
6. RELIGIA I MORALNOŚĆ	124
6.1. Czy moralność potrzebuje religii?	124
6.2. Cel moralności	129
6.3. Moralna motywacja	132
6.4. Metafizyczna podstawa moralności	135
6.5. Konkluzja	141
7. PROBLEM ZŁA	143
7.1. Czym jest zło i dlaczego jest ono problemem?	143
7.2. Logiczny problem zła	146
7.2.1. Tło historyczne	146
7.2.2. Argument współczesny	148
7.2.2.1. J.L. Mackie	148
7.2.2.2. Plantinga	151
7.2.3. Metafizyka wartości	156
7.3. Ewidencjalny problem zła	158
7.4. Teodycea	161
7.4.1. HICKA teodycea tworzenia duszy	161
8. ŚMIERĆ I ŻYCIE POZAGROBOWE	166
8.1. Czy śmierć jest złą?	166
8.2. Nieśmiertelność i osobowa tożsamość	171
8.2.1. Filozoficzne podejście do nieśmiertelności	171
8.2.2. Natura osoby ludzkiej i życie pozagrobowe	173
8.3. Argument za życiem po śmierci	179
8.3.1. Filozoficzna obrona życia pozagrobowego	179
8.3.2. Empiryczne dowody na życie po śmierci	181
8.4. Życie pozagrobowe a problem zła	183

9. PROBLEM RELIGIJNEJ RÓŻNORODNOŚCI	186
9.1. Wprowadzenie	186
9.2. Ekskluzywizm i inkluzywizm	189
9.3. Pluralizm JOHNA HICKA	194
9.4. Zaufanie do siebie a wiara religijna	198
10. WIARA, ROZUM I ETYKA PRZEKONAŃ	206
10.1. Wiara i rozum w filozofii zachodniej	206
10.1.1. Wprowadzenie	206
10.1.2. Tradycyjne religijne odpowiedzi na filozofię grecką	208
10.1.3. Wiara w cuda	213
10.2. Rozum i etyka przekonań	215
10.2.1. Różnorodność racji	215
10.2.2. Ewidencyjizm	216
10.3. Wiara, rozum i ja	222
BIBLIOGRAFIA	227
INDEKS OSÓB	239